

ringer og en forøget Bevilling, men hvad jeg især sætter Pris paa er, at der ydes et klækkeligt Tilskud til uformuende Elever. Jeg mener nemlig, at hvad Staten yder i Penge til uformuende Elevers Oplysning, det er godt ydet, det er den Slags Bevillinger, som altid vil bære gode Renter. Derfor hilser jeg med Glæde dette Forslag. Jeg tror, at Højskolerne fortjene Statsunderstøttelse, og navnlig vi Landboere holde af Højskolerne, vi vide, hvad de have udrettet for os, det danske Landbrug havde sikkerlig ikke staaet saa højt, som det staaar nu, dersom Højskolerne ikke havde været. Det er ret betegnende, synes jeg, hvad jeg læste forleden i en Avis, at en Engelskmand udtalte — det kan godt være, at det er en Historie, men derfor kan der gerne være nogen Sandhed deri. Han udtalte, at de danske Højskoler vare en Slags Maskiner, hvor man puttede Oplysning ind ad den ene Ende, og saa kom der Smør ud af den anden. Sikkert nok have disse Højskoler været en Vækkelse for den danske Ungdom, vakt i denne Trang til Oplysning og Fremskridt, og det er blevet kendeligt især for Landbruget. Alt, hvad der kan gøres for god og sund Oplysning, navnlig blandt den fattige Del af Befolkningen, har min Støtte, og jeg mener, det maa have alle gode Menneskers Støtte, og det vil dette Lovforslag ogsaa faa.

Jeg skal ikke udtale mig meget om de forskellige Paragraffer i Lovforslaget. Jeg kan godt forstaa, at de nyoprettede Skoler maa virke en Tid med egne Midler, inden de faa Statsunderstøttelse, for at vise deres Levedygtighed. Jeg glæder mig over, at der er taget saa mildt paa de gamle Skoler, som der er, thi, skønt de maaske have haft Vanskelighed ved at faa Elever, have de alligevel haft en god Betydning for den Egn, de ere i. I disse Højskoler samles man til forskellige Foredrag, og de sprede Lys ud over den Egn, de ligge i.

Med Hensyn til de i Følge § 4 nyoprettede Skoler mener jeg, at det er ogsaa Skoler, vi have Brug for. Det er jo særlig Husmandsstanden, de ville komme til Nytte. Landbrugets Bierhverv ere mangfoldige, og kunde vor vordende Husmandsstand lære at udnytte dem paa rette Maade, er det min Overbevisning, at de ikke blot ville bringe timeligt Velvære, men ogsaa Tilfredshed og Lykke ind i mange Hjem. Jeg vil derfor anbefale Forslaget til hurtig Fremme, som sagt, og ønske, at det maa blive til Lov i denne Samling.

Bojsen: Da vi forleden havde Lovforslaget angaaende Tilskud til Realskoler til Behandling, udtalte jeg et Haab om, at det foreliggende Lovforslag om Højskoler, naar det kom for, maatte faa en lige saa velvillig Behandling, som Lovforslaget om Realskoler fik. Thi dette, som ogsaa indbefattede et ret betydeligt Statstilskud, fik Lov til at passere gennem Tinget uden Udvalgs Nedsættelse. Jeg beklager derfor, at det ærede 2det kongevalgte Medlem (Goos) har bebudet, at der om denne Sag skal nedsættes Udvalg paa dette Tidspunkt. Naar det nemlig saa nær ved Samlingens Slutning foreslaas at nedsætte Udvalg, kan det overmaade let ske, at Loven løber ud, som man siger, i Sandet, ikke bliver til noget i denne Session, og det saa meget desto mere, som det ærede 2det kongevalgte Medlem krævede en Statistik. Naar der kræves en omfattende Statistik i en Sag, har jeg lært saa meget i de Aar, jeg har været her i Tinget, at det betyder om ikke en fuldstændig Begravelse saa altid en Udsættelse. Og jeg tror nu ikke, at det paa nogen Maade kan være nødvendigt ved denne Sags Behandling at faa en yderligere Statistik end den, vi have. Jeg ved ikke rettere, end at der hvert eneste Aar indgives til Ministeriet en meget fyldig Beretning om alle de Talforhold, der angaa vore Højskoler, saa Ministeriet maa vistnok ligge inde med fuldstændige Oplysninger i den Retning. Det forekommer mig derfor, at det maa være tilstrækkeligt med det Tal, der staaar i de Oplysninger, som følge Lovforslaget, nemlig at vore danske Højskoler hvert Aar besøges af 6—7,000 unge Mennesker. Det er jo et meget stort Tal, naar man betænker, at de allerfleste af disse unge Folk gaa ind paa Højskolerne i en Alder, hvor de hjemme kunde tjene ret betydeligt. Det er den bedste Arbejdstid i et Menneskes Liv, havde jeg nær sagt, naar de ere en Snes Aar. Disse Tjenestefolk, som de fleste af dem ere, give altsaa Afkald paa Løn for at kunne sidde og modtage Oplysning i Højskolen. Dette, at vi ere naaet saa højt her i Danmark som til Tallet 6—7,000, maa, synes jeg, være tilstrækkeligt til at begrunde den forøgede Understøttelse, der her er Tale om. Jeg kunde derfor være tilbøjelig til at udtale til det ærede kongevalgte Medlem, om han ikke kunde bevæges til paa Grund af Forholdene at tage det af ham anmeldte Forslag om Udvalg tilbage.